

TV LUX a povinné velebenie liturgickej reformy alebo Veselá diskusia a šokujúce priznanie

Radomír Tomeček

25. januára 2024 ✚ Cirkev ✚ Komentár

TV LUX, televízia vysielajúca na Slovensku s hrdým prívlastkom katolícka, priniesla pozoruhodnú diskusiu o pokoncilovej liturgickej reforme. Moderátor Jozef Vaško v relácii „U Nikodéma“, zo dňa 27. novembra 2023, privítal hostí, ktorými boli Anton Konečný a Anton Fabian, slovenskí emeritní profesori teológie a Andrej Krivda, slovenský vysokoškolský pedagóg, pôsobiaci na teologickej fakulte.

Ilustračný obrázok, zdroj: picryl.com

Velké jubileum a ešte väčšie otázky

II. vatikánsky koncil (1962 – 1965) priniesol dokument *Sacrosanctum Concilium*, konštitúciu o posvätnnej liturgii, zo dňa 4. decembra 1963. V nedávnej dobe uplynulo 60 rokov od tejto udalosti. Zmienovaný dokument vytvoril podmienky pre pokoncilovú reformu tradičnej katolíckej rímskej liturgie.

Dokument *Sacrosanctum Concilium* neznamenal v žiadnom prípade všeobecný súhlas koncilových otcov s takou podobou liturgickej reformy, aká nastala následne o niekoľko rokov po skončení koncilu. Závažným problémom tohto dokumentu a ďalších koncilových dokumentov bola dvojznačnosť až viacznačnosť schváleného textu, teda možnosť veľmi širokého výkladu.

Aj v tomto prípade revolučný zámer upokojil svedomie jeho oponentov možnosťou jeho nerevolučnej interpretácie. To priznali s ľútosťou viacerí konciloví otcovia, hľadiac so zdesením na pokoncilový liturgický zmätok a súvisiaci vieroučný rozvrat v celom katolíckom svete. Tento koncilový dokument skutočne neobsahuje schválenie pokoncilových liturgických disciplín, ako napríklad súčasné prijímanie Eucharistie na neposvätené ruky laikov, pobežovanie kňaza s mikrofónom po kostole, miništrantky a pod.

Christopher Ferrara, prezident Americkej asociácie katolíckych právnikov, poskytol analýzu obsahu dokumentu *Sacrosanctum Concilium* z právneho hľadiska. Konštatoval, že ak by právnik mal vytvoriť dokument chrániaci rímsku liturgiu pred škodlivými novotami, a vytvoril by existujúci dokument, dopustil by sa veľkého profesijného pochybenia. Hlavným dôvodom pre toto konštatovanie je existencia veľkého množstva medzier v dokumente, ktoré pripúšťajú radikálne zásahy do rímskej liturgie.

Dokument *Sacrosanctum Concilium* pripravil podmienky pre liturgickú reformu, avšak nestanovil jednoznačné hranice pre túto reformu. Niekoľko „konzervatívnych noriem“ v dokumente je nedostatočných vzhľadom na množstvo „liberálnych noriem“, čo vytvorilo veľký potenciál pre likvidáciu tradičnej rímskej liturgie.

Zmiený dokument sa stal nástrojom pre rozsiahly projekt liturgickej reformy, a pre prenechanie kontroly nad liturgiou národným cirkevným hierarchiám, s katastrofálnymi dôsledkami. Napraviť tieto dôsledky možno len obnovením liturgickej normality rímskeho rítu, a obnovením latinskej liturgickej tradície, ktorú jej nepriatelia takmer zlikvidovali.

Predstava, podľa ktorej rozhodujúca väčšina koncilových otcov chcela dosiahnuť vymazanie tradičnej rímskej liturgie z vedomia katolíkov je absolútne mylná. Najstarší liturgický zákon znie: „*Lex orandi, lex credendi*“, „*Zákon modlitby určuje zákon viery*“. Svätá omša je aj preto najdôležitejším fundamentom viery.

Ak sa mení zákon modlitby, resp. ak dôjde k nevhodnému zásahu do formy modlitby, dochádza následne aj k nevhodnej zmene vo viere. Všetci pápeži pred posledným koncilom poznali túto zákonitosť veľmi dobre, a pristupovali k zásahom do *Rímskeho misála*, teda do liturgickej knihy pre slávenie svätej omše, s mimoriadnou opatrnosťou, veľmi jemne a veľmi výnimočne. Títo pápeži sa cítili viazaní nesmiernym rešpektom voči hĺbke a tajomstvu *Rímskeho misála*.

Avšak, aké sú predstavy súčasných vzdelaných predstaviteľov katolíckej teológie na Slovensku o katolíckej viere a o katolíckej liturgii? Diskusia v TV LUX priniesla veľmi zaujímavé zistenia.

Konečne bez latinčiny

Na úvod televíznej debaty moderátor položil otázku hosťom, kde boli zastihnutí prijatím dokumentu *Sacrosanctum Concilium*. Možno poukázať na niektoré odpovede, ktoré je vhodné doplniť poznámkami iného videnia sveta.

Je to zvláštne, ale práve také poznámky nezazneli v televíznej diskusii, hoci to mala byť televízna diskusia a nie televízna propaganda. Možno sa nehodili do veselej atmosféry rozhovoru, budujúceho pokrokový svet bez všetkého, čo môže „vnášať rozdelenie“ a rušiť nadšenie budovateľov. Teda celkom rovnako, ako v dobe komunistických „diskusí a hlasovaní“, ktorú naši diskutéri nesporne zažili.

Prof. A. Konečný: „*My sme cítili, že je to veľká vec, a čím ďalej, tým viac vieme, že koncil bola veľká vec, v ktorej žijeme aj dnes.*“

– Áno, skutočne vieme stále viac, v čom žijeme v Cirkvi dnes, a aké je to veľké.

Prof. A. Fabian: „*Mal som vtedy len 13 rokov. (...) Z kostola som počul, ako sa to číta po latinsky a sám som sa mohol modliť po slovensky.*“ (Pozn.: pri chlapčenskej hre na kňaza, (...) a zaviedol som si k nám domov slovenský jazyk skôr ako koncil.)

Samozrejme, posledné storočie šírenia progresivistických mýtov o slávnom vyslobodení Božieho ľudu z väzenia latinčiny v rímskej liturgii vychovalo mnohých nositeľov týchto postojov aj v našej domovine. K tomu stručne aspoň dve poznámky:

1. Aj v tomto prípade platí, že koncil v žiadnom prípade jednoznačne „neuzniesol sa“ na vytlačení prekonanej latinčiny v liturgii Cirkvi na smetisko dejín. Dokument *Sacrosanctum Concilium* vo vzťahu k významu latinského jazyka v posvätnnej liturgii Cirkvi konštatuje:

„Používanie latinského jazyka nech sa zachová v latinských obradoch, a to bez narušenia partikulárneho práva.“ (Bod 36, §1)

„Cirkev pokladá gregoriánsky spev za vlastný rímskej liturgii, a preto má mať pri liturgických úkonoch za rovnakých podmienok prvé miesto.“ (Bod 116)

2. Pápež Ján XXIII., ktorý otvoril koncil, vzhľadom k latinčine rozhodne nebol žiadnym progresívnym vlajkonosičom búrania starého sveta. Pápež Ján XXIII. je autorom apoštolskej konštitúcie *Veterum sapientia*, zo dňa 22. februára 1962. V tomto dokumente sa zdôrazňuje význam latinského jazyka ako jediného univerzálneho jazyka, „živého jazyka Cirkvi“, a odporúča sa, aby najdôležitejšie cirkevné predmety vyučovali sa v latinčine a aby kandidáti na kňazstvo pred začatím štúdia „dostatočne dlhý čas a s maximálnou dôkladnosťou venovali sa latinskému jazyku pod vedením kvalitných učiteľov“. Dlhodobu pripravovanú progresívnu revolúcia v Cirkvi však bola v pohybe. Zmiený dokument, odporujúci myšlienke zavedenia národných jazykov do liturgie, bol ignorovaný.

Progresívni vyučujúci na pápežských univerzitách hrozili masovým odchodom a pomohli presadiť revolučné trendy likvidujúce latinskú cirkevnú tradíciu.

Pápež Ján XXIII. rozhodne nebol nadšený ani z progresívneho prístupu Annibale Bugniniho, neskoršej kľúčovej postavy pokoncilovej liturgickej reformy. Bugnini bol odvolaný z koncilovej Liturgickej komisie a bola mu odňatá aj katedra liturgických vied na Pápežskej Lateránskej univerzite v Ríme. Je potrebné uviesť, že pápež Ján XXIII. sa vyjadril, že koncil by mal byť skončený do konca roka 1962, a sám zomrel v júni 1963.

Na počiatku bolo hnutie alebo nie je hnutie ako hnutie

A. Krivda: *„Môžeme povedať, že z praktického pohľadu bolo najlepšie pripravené teologické pozadie pre liturgickú debatu, (...) keďže to pripravilo tzv. liturgické hnutie počas 19. storočia.“*

– Liturgické hnutie, podporované pápežmi pred koncilom, rozhodne nebolo tým progresívnym hnutím, na ktoré poukazovali naši televízni diskutéri.

Dom Prosper Guéranger (1805 – 1875), zakladateľ Francúzskej kongregácie Rehole svätého Benedikta, opät benediktínskeho priorátu Solesmes, bol veľkým obnoviteľom rímskej liturgie v 19. storočí. Snažil sa obnoviť rehoľný život prostredníctvom návratu k tradičnej rímskej liturgii v období spustošenia spôsobeného vonkajším vplyvom protestantizmu, a taktiež vnútcirkevným negatívnym vplyvom galikanizmu a jansenizmu. Pápež svätý Pius X. predstavil program autentickej liturgickej obnovy, ktorá bola programom hnutia, ktoré založil Dom Prosper Guéranger.

Dom Lambert Beauduin (1873 – 1960), belgický benediktín, je hlavnou postavou postmodernistického liturgického hnutia. Zastával názor, že liturgia nie je len verejným kultom Cirkvi, ale aj pravou modlitbou veriacich, prostredníctvom ktorej sa buduje silné vzájomné puto. Konštatoval, že liturgické zhromaždenia stratili rozmer spoločenstva, a zredukovali sa na formu súkromnej a vnútornej pobožnosti. Svoju predstavu

„liturgickej obnovy“ zhrnul do vety:

„Bolo by treba demokratizovať liturgiu.“ Na dosiahnutie tohto cieľa rozvinul pojem „aktívna účasť veriacich“.

Ildefons Herwegen (1874 – 1946), nemecký benediktín, slávil nový liturgický obrad, označený ako „komunitárna omša“, v krypte nemeckého Opátstva Maria Laach, dňa 6. augusta 1921.

Dom Pius Parsch (1884 – 1954), rakúsky augustiniánsky kanonik Opátstva Klosterneuburg, začal sláviť svätú omšu „tvárou k ľudu“, a prekladať liturgické texty do nemčiny. Vo svojej predstave „ľudovej liturgie“ chcel dosiahnuť zmenu vertikálneho vzťahu s Bohom na horizontálny vzťah.

Eugenio Pacelli (1876 – 1958), neskorší pápež Pius XII., v pozícii apoštolského nuncia v Nemecku, kritizoval nový liturgizmus, a v jednom z listov, v novembri 1929, konštatoval:

„Toto hnutie zveličuje hodnotu liturgie, pričom vonkajšími formami chce pomaly nahradiť podstatný obsah katolíckej viery.“

E. Pacelli v pozícii kardinála, štátneho sekretára, prísne kritizoval aktivity Opátstva Maria Laach v 30. rokoch 20. storočia.

Revolučné tézy na dverách slovenského chrámu

Každá revolučná pokrokárska schôdza, vrátane súčasných foriem cirkevnej synodality, je vytvorená z Božieho dopustenia a s pomocou síl temnoty, výlučne preto, aby v jej závere vyniklo kľúčové revolučné poslanstvo. Nezabúdajme, že naša televízna diskusia mala pôvodne „len“ zvelebovať pokoncilovú liturgickú reformu.

Aké je však posledné a záverečné poslanstvo tejto debaty pre divákov? Vyplýva toto poslanstvo práve z pokoncilovej liturgickej reformy a je jej dôsledkom? Je také poslanstvo katolícké?

Počúvajme, rozmyšľajme a najmä pýtajme sa, či také poslanstvo môže vyplynúť z aktívneho duchovného života v zdravej, alebo len v revolučne nakazenej liturgickej forme. Správna odpoveď na túto otázku má značný vplyv na správnosť zvolenej cesty hriešnika k čistému prameňu Božích milostí. Svätá omša je totiž hlavným zdrojom Božích milostí. Aká je svätá omša, také množstvo Božích milostí môže priniesť. Stále platí: „Lex orandi, lex credendi“.

Prof. A. Fabian: „Je to veľké požehnanie pre mňa, to, že koncil nás vyzval k ekumenizmu, a že sa to celé pohlo, to je vlastne schválenie tej rôznosti. Lebo ja som si veľa rokov myslel, že tí, ktorí sú hinduisti, budhisti a takí, že ich treba obrátiť, aby sa stali katolíkmi. Až kým som nepochopil, že pápež František a moslimský imám podpísali všeobecnú deklaráciu o bratstve a spolupráci, a zrazu, on hovorí, že máme mať úctu k iným náboženstvám. Tak som si uvedomil, že Pán Boh, naozaj, keby chcel, tak prerobí raz-dva, veď stačila mu jedna pandémia, a mohol by spraviť poriadok vo svete raz-dva. Ale Pán Boh chce tú rôznosť, a my tú rôznosť musíme rešpektovať. My máme povinnosť mať radi tých iných a láska obráti koho treba. Ale tá rôznosť je Boží dar a to je veľká vec.“

Aký postoj by zaujala Cirkev a pápeži v období pred posledným koncilom k otázkam, na ktoré zmienený pán profesor našiel odpoveď údajne až po mnohých rokoch? Alebo ju našiel už dávno, len sa neodvážil verejne

prejavovať také krásne postoje, budujúce Cirkev a všeobecné bratstvo všetkých náboženstiev, keďže boli cirkevne zakázané a trestané? Alebo možno pracoval aj napriek tomu v nejakom „tajnom spoločenstve“, alebo v „tajnom hnutí“, a dočkal sa, napokon, zaslúženej odmeny – vidieť v družnom objatí pápeža Františka a prominentného stúpenca „proroka“ Mohameda?

Pápež Pius XI. vydal encykliku *Mortalium animos*, zo dňa 6. januára 1928, v ktorej zdôraznil:

„Katolíci v žiadnom prípade nemôžu schvaľovať také pokusy, ktoré vychádzajú z bludnej náuky, podľa ktorej všetky náboženstvá sú viac menej rovnako chvályhodné a dobré, pretože vraj vyjadrujú len rôznymi spôsobmi spoločné cítenie, ktoré nás povznáša k Bohu, a vedie k uznaniu jeho najvyššej zvrchovanosti. Z toho zrejme vyplýva, že všetci, ktorí bezvýhradne schvaľujú také teórie a pokusy, zriekajú sa celkom Bohom zjaveného náboženstva.“ (Bod 2)

Pápež Pius XII. vydal encykliku *Orientalis Ecclesiae*, zo dňa 9. apríla 1944, v ktorej zdôraznil, že len jedna cesta vedie k jednote: návrat do jednej, viditeľnej, pravej Kristovej Cirkvi, ktorou je katolícka Cirkev.

Posvätná kongregácia Svätého oficia vydala inštrukciu *Ecclesia Catholica*, zo dňa 20. decembra 1949, v ktorej odporúčala kléru „vyhýbať sa tomu, aby kvôli tzv. „irenickému duchu“ katolícke učenie (dogmy alebo pravdy spojené s dogmami) bolo prispôsobované natoľko náukám odpadlíkov, alebo uvádzané do súladu s nimi, (...) žeby tým utrpela plnosť katolíckej náuky a bol zatemnený jej pravý a spoľahlivý význam.“

Je fascinujúce sledovať, ako revolúcia proti Cirkvi zachováva primeranú rýchlosť, aby neprebudila svoje obete zo spánku. Je to spánok najmä z dôvodu pohodlnosti, servilnosti, zbabelosti a lenivosti. Týka sa mnohých predstaviteľov Cirkvi a veriacich. Slovensko nie je výnimkou, skôr pravidlom. Revolúcia je postupný proces. Jej služobníci naučili mnohých katolíkov najprv nedovolené spolupracovať s odpadlíkmi od Cirkvi, aby títo katolíci dokázali neskôr nedovolené spolupracovať aj s nekresťanmi. Tento postupný proces je vo výsledku obrovským zlomom. Týmto spôsobom sa nedovolené konanie začne subjektívne vnímať ako dovolené, hoci nesprávnosť konania z hľadiska katolíckej náuky nepodlieha dobovej móde.

Revolučná vzbura na cirkevnej lodke bola pripravovaná pôvodne v skrytých a cirkevne trestaných, následne cirkevne trpených a na poslednom koncile verejne prejavovaných revolučných postojoch predstaviteľov Cirkvi a teológov. Títo dlhoroční spolupracovníci v procese dovtedy neprípustného zmierenia Cirkvi a sveta, zmierenia Cirkvi a heréz a napokon aj zmierenia Cirkvi a falošných náboženstiev, sú zvyknutí predvádzať akrobáciu postojov par excellence.

Vystúpenia revolučných akrobatov s ponukou revolučného jedu môžu prísť vždy až v tom správnom čase, aby zohľadnili stav spánku alebo únavy obecnstva, a prebudili čo najmenej kritikov. Mnoho súčasných katolíkov nechce zmeškať to veľkolepé predstavenie, v ktorom pravé náboženstvo, Božie prikázania a cirkevné prikázania, nebudú už nikoho vyrušovať. Stačí milovať, akokoľvek, kohokoľvek a najmä čokoľvek. V tej rôznosti jednoty všetkého a všetkých predsa musí byť Boží dar. A to je veľká vec. Zástupy svätcov, mučeníkov a katolíckych apologétov nedokázali pochopiť, čo dnes už vieme. Mali to jednoducho nechať na lásku a nikto z nich nemusel prísť o život. Láska obráti koho treba.

Konečným cieľom každého revolučného cirkusu je večný pobyt vo večnej tme. To platí pre revolučných akrobatov a aj pre nadšené obecnstvo. Na to nezabúdajme.

Zdroj:

TV LUX. U NIKODÉMA. ROK KONCILU – LITURGIA. O konštitúcii Sacrosanctum concilium. 27.11.2023. [online]. [citované: 12.01.2024]. Dostupné na internete: https://www.tvlux.sk/archiv/play/_31689

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/tv-lux-a-povinne-velebenie-liturgickej-reformy-alebo-vesela-diskusie-a-sokujuce-priznanie/>